

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

30.07.84

№ 693

м. Київ

Про взяття на облік і під державну охорону пам'яток історії та культури м.Києва.

Відповідно до Закону Української РСР "Про охорону і використання пам'яток історії та культури" від 13 липня 1978 року та з метою поліпшення охорони пам'яток в м.Києві виконавчий комітет Київської міської Ради народних депутатів

В И Р І Ш И В :

1.Взяти на облік і під державну охорону 137 пам'яток історії та культури згідно з додатком І.

2.Управлінню підприємств комунального обслуговування виконкому міськради,райвиконкомам разом з районними організаціями Українського товариства охорони пам'яток історії та культури забезпечити постійне нагляд над пам'ятниками історії та культури за призначенням.

3.Головному управлінню культури виконкому міськради до ОІ.ОІ. 86 встановити на 39 меморіальних будинках охоронні дошки згідно з додатком 2.

4.Головному управлінню культури виконкому міськради разом з міською організацією Українського товариства охорони пам'яток історії та культури продовжити роботу по виявленню,вивченню та обліку пам'яток історії та культури.

5.Управлінню підприємств комунального обслуговування виконкому міськради забезпечити постійний догляд за взятими під державну охорону,згідно з додатком І,надгробками,що розташовані на території кладовищ,підвідомчих управлінню,за рахунок коштів на благоустрій.

Голова

В.ЗГУРСЬКИЙ

За секретаря

Г.МЕНЖЕРЕС

інд. 006
033

200

Додаток I
до рішення виконкому Київської
міської Ради народних депутатів
від "30" 07 1984р. № 693

Назва пам"ятника	:	Адреса	:	Примітка
<u>ДАРНИЦЬКИЙ РАЙОН</u>				
1. Пам"ятник М.В.Гоголю		Русанівська набережна		
2. Будинок, в якому в 1975-1979рр. жив український радянський актор і режисер Биков Л.Ф.		вул.Туманяна, 8		

302

№	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
---	------------------	--------	----------

ДНІПРОВСЬКИЙ РАЙОН

3.	1. Пам'ятний знак на честь Героя Радянського Союзу Карбишева Д.М.	вул.Ед.Вільде,5	
4.	2. Будинок інституту органічної хімії, в якому працював український радянський вчений Кіпріанов А.І.	вул.Мурманська,5	

М.В.Римко

302

№№:	Назва пам"ятника	:	Адреса	:	Примітка
ПП:					

ЗАЛІЗНИЧНИЙ РАЙОН

5.	1. Пам"ятник-паровоз на честь революційних бойових та трудових подвигів київських залізничників, здійснених в роки громадянської та Великої Вітчизняної воєн	на перехресті вулиць Урицького та Кудряшова.	
6.	2. Будинок інституту епідеміології, мікробіології, паразитології та інфекційних захворювань, в якому працював Л.В. Громашевський	узвіз Степана Разіна, 4.	
7.	3. Будинок, де в 1879 році вперше у світі було організовано паровозну лабораторію	вул. Фурманова, 3/8	пам"ятник виробничої діяльності
8.	4. Солом"янське кладовище, військова дільниця/40 братських могил/.	вул. Урицького, 119/2	

М. Г. Г. Г.

302

№№: п.п.:	Назва пам'ятника	:	Адреса	:	Примітка
--------------	------------------	---	--------	---	----------

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ РАЙОН

9.	I.	Пам'ятник В.І.Вернадському	на розі бульв.Вернадського та Брест-Литовського проспекту
10.	2.	Пам'ятний знак на місці першої лінії оборони Києва.	21 км Житомирського шосе
11.	3.	Пам'ятник В.І.Леніну	вул.Бородянська,27, територія заводу ім. Паризької комуни /бронза,граніт/.
12.	4.	Пам'ятний знак заводчанам,загинувшим в роки Великої Вітчизняної війни	Брест-Литовський пр. територія авіазаводу. Обеліск/кована мідь, граніт.Автори-Бородай В.З.Мілецький А.М./
13.	5.	Пам'ятний знак робочим і службовцям заводу,загинувшим в роки Великої Вітчизняної війни.	Микільська Борщагівка, вул.Пшенична,4,на території КЕПО"Комунмаш" /граніт,автор-художник заводу Клочков Л.К./
14.	6.	Будинок інституту геофізики АН УРСР, в якому в 1960-1976 рр.працював український радянський геофізик,академік АН УРСР Субботін С.І.	проспект академіка Палладіна,32
15.	7.	Будинок інституту металофізики АН УРСР, в якому працював академік АН УРСР В.І.Данилов	просп.Вернадського, 36.інститут металофізики АН УРСР

М.С.Синько

204

1.	2	:	3	:	4
16.	8. Братська могила радянських воїнів/74 ч./ .1941-1945 рр.		Південна Борщагівка вул. Качури		
17.	9. Братська могила радянських воїнів/25 ч./ .1941-1945 рр.		Селище Біличі вул. В. Ульянова.		

М. Г. Г. Г.

308

№ пп:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
2	3	4	
<u>ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН</u>			
18.	1. Бюст двічі Герою Соціалістичної Праці, президенту АН УРСР академіку Патону Б.Є.	вул. Леніна, 15	
19.	2. Будинок, в якому в 1944-1963 рр. жив народний артист СРСР Романов М.Ф.	вул. Пушкінська, 19	
20.	3. Пам'ятник композитору М.В. Лисенку	Театральна площа	
21.	4. Будинок, в якому в 1959-1979 рр. жив український радянський хоровий диригент, народний артист СРСР Міньковський О.З.	вул. Шота Руставелі, 26	
22.	5. Будинок, в якому у 1893-1894 рр. членами студентського марксистського гуртка розмужувались на гектографі праці К.Маркса і Ф.Енгельса	вул. Степана Халтуріна, 12	арк. 10 ЦДІА. ф. 274 спр. 347, 344 Журнал "Каторга и ссылка" 1926 г. № 6
23.	6. Будинок, де в 1855 р. /архітектор О.В. Беретті/ знаходилася Київська метеорологічна обсерваторія. В різний час працювали видатні вітчизняні вчені в галузі метеорології та агрометеорології Авенаріус М.П., Киосовський О.В., Броунов П.І., Срезневський Б.І.	вул. Толстого, 14.	
24.	7. Будинок, в якому в 1939-1941 рр. жив письменник і режисер, один з керівників партизанського руху на Україні під час Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. Герой Радянського Союзу, генерал-майор Вершигора Петро Петрович	вул. Саксаганського, 24	Довідка кіностудії ім. О.П. Довженко
25.	8. Будинок, в якому в 1901-1902 рр. було постійне місце зустрічей членів Київського комітету РСДРП	бульв. Шевченка, 5	ЦДІА УРСР ф. 317, оп. 1, спр. 1785, с. 115-117

М. М. М.

9. Будинок, куди в 1903 р. надходили з-за кордону матриці "Искры" вул. К. Маркса, 7
Переписка В.И. Ленина и руководимых им учреждений РСДРП с партийными организациями 1903-1907 гг. Сборник документов в 3-х т. М. 1974-1977 гг. т. 3. с. 469
10. Будинок, в якому в 1899-1901 рр. діяла підпільна друкарня Київського комітету РСДРП. вул. Круглої-верситетська, 8
ЦДІА УРСР, ф. 274, спр. 557, арк. 1-5
11. Будинок, куди в 1901-1902 рр. для Київської групи сприяння "Искре" надходили листи з редакції "Искры" вул. Толстого, 5
Переписка В.И. Ленина и руководимых им учреждений РСДРП с партийными организациями 1903-1905 гг. Сборник документов в 3-х т. М., 1974-1977 гг. т. 1. с. 415-416.
ЦДІА УРСР ф. 274, оп. - I спр. 743. арк. 32.
12. Будинок, в якому в 1903 р. зберігалась підпільна бібліотека Київського комітету РСДРП вул. Басейна, 5-А
ж. "Каторга и ссылка" № 5 стр. 175. ЦДІА УРСР вул. Свердлова, 22 ф. 316, оп. I, спр. 385.
13. Будинок, в якому в 1905-1906 рр. знаходилась підпільна друкарня Київської організації РСДРП вул. Свердлова, 22 ф. 316, оп. I, спр. 385.
14. Будинок, де в 1912 р. зберігався архів Київської організації РСДРП. вул. Горького, 5
ЦДІА УРСР, ф. 318, оп. I спр. 239 I, арк. 181 I-1816.
15. Будинок, в якому в 1941-1942 рр. знаходилась явочна квартира диверсійної групи "Максим" під керівництвом Героя Радянського Союзу чекіста Кудрі І.Д. вул. Горького, 4/6
Інформація комітету державної безпеки.
16. Будинок, де в 1919 р. розміщувався штаб Тарашанського полку /командир-герой громадянської війни Боженко В.М./. вул. Леніна, 17. /готель Театральний/
17. Будинок, де в період тимчасової німецько-фашистської окупації м. Києва /1941-1943/ знаходились явочні квартири підпільного міськкому партії і комсомольсько-молодіжної підпільної організації під керівництвом Тально В.Д. вул. Ярославів вал, 14.
Довідка облпарт-архіву.

308

	2	3	4
35.	18. Будинок, де з 1908 по 1914 рік. містився літературно-мистецький клуб. В його діяльності брали участь видатні діячі української культури: Микола Лисенко, Микола Садовський, Михайло Коцюбинський, Іван Франко, Марія Заньковецька, Іван Нечуй-Левицький	вул. Рогніденська, 4	
36.	19. Будинок, в якому в період тимчасової німецько-фашистської окупації м. Києва /1941-1943/ знаходився Радянський райком ЛКСМУ	вул. Саксаганського, 44	
37.	20. Будинок, в якому у червні 1879 г. перебував Л.М. Толстой.	вул. Льва Толстого, 9.	
38.	21. Будинок, в якому на початку ХХ ст. містилась клініка. Сюди на ім'я Д.І. Ульянова надходили листи для Російської частини ЦК РСДРП та її агентів і кореспондентів.	вул. Саксаганського, 22	"Переписка В.И. Ленина и руко-водимых им учре-ждений РСДРП с партийными ор-ганизациями 1903-1907 гг. Сборник доку-ментов в 3-х томах, М., 1974-1977 гг. т. 3.

Ліфшиць

№: п.п.:	Назва пам'ятника	:	Адреса	:	Примітка
-------------	------------------	---	--------	---	----------

МІНСЬКИЙ РАЙОН

39. I. Будинок інституту надтвердих матеріалів АН УРСР, в якому у 1956-1978 роках працював Герой Соціалістичної Праці В.М.Бакуль. вул.Автозаводська, 2

М.М.М.

309

№: п/п:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
<u>МОСКОВСЬКИЙ РАЙОН</u>			
40.	1. Пам'ятний знак українському радянському мікробіологу і епідеміологу, академіку АН СРСР і УРСР Заболотному Д.К.	вул. Заболотного, 26	
41.	2. Будинок Головної астрономічної обсерваторії АН УРСР, яка була заснована в 1944 році радянським астрономом і геофізиком Орловим.	Голосієво Головна астрономічна обсерваторія АН УРСР	
42.	3. Будинок інституту проблем онкології АН УРСР, в якому в 1960-1978 рр. працював український радянський патофізіолог-онколог, академік АН УРСР Кавецький Р.Є.	вул. Васильківська, 45	
43.	4. Будинок фабрики "Киянка", яку 24.04.1966 р. відвідав перший в світі космонавт, Герой Радянського Союзу Гагарін Ю.О.	вул. Васильківська, 72	
44.	5. Будинок інституту фізіології рослин АН УРСР, в якому у 1946-1953 рр. працював український радянський вчений, академік АН УРСР О.І. Душечкін	вул. Васильківська, 31/17	
45.	6. Будинок, в якому 6 березня 1919 року містився Деміївський райком комсомолу	вул. Червоноармійська, 39	"По місцях комсомольської Слави "Молодь", 1959 р.
46.	7. Будинок, в якому на початку XX ст. знаходився каретний цех	вул. Ямська, 54	Пам'ятник виробничої діяльності
47.	8. Будинок, в якому в кінці XIX на початку XX ст. знаходилася кузня	вул. Ямська, 44	-"
<u>БАЙКОВЕ КЛАДОВИЩЕ</u> <u>вул. Байкова, 6</u>			
48.	9. Могила народовольця С.І. Мельникова	дільниця 2	

Прийнято

210

	2	:	3	:	4
49.	10. Могила професора Київського університету, хірурга і офтальмолога В.О. Караваєва		діляниця 2		
50.	11. Могила українського радянського співака, народного артиста СРСР Б.Р. Гмирі		діляниця 1		
51.	12. Могила українського радянського мікробіолога, академіка АН УРСР В.Г. Дроботька		діляниця 1		
52.	13. Могила письменника Ле /Мойсі/ І.Л.		діляниця 1		
53.	14. Могила письменника, Героя Соціалістичної Праці Смолича Ю.К./1900-1976/		діляниця 2		
54.	15. Могила народного артиста СРСР Вірського П.П./1905-1975/		діляниця 1		
55.	16. Могила народного артиста СРСР Сороки/1900-1963/		діляниця		
56.	17. Могила композитора народного артиста СРСР, Героя Соціалістичної Праці Ревуцького Л.М./1889-1977/		діляниця 2		
57.	18. Могила народного художника УРСР скульптора Кальченко Г.Н./1926-1975/		діляниця 2		
58.	19. Могила генерал-майора Шульженка Б.С. учасника Великої Вітчизняної війни, першого заступника Голови КДБ/1919-1970/		діляниця 7		
59.	20. Могила українського радянського скульптора, народного художника СРСР Лисенка М.Г.		діляниця 1		
60.	21. Могила української радянської співачки, народної артистки СРСР Литвиненко - Больгемут М.І.		діляниця 2		
61.	22. Могила українського радянського письменника Склярєнка С.Д.		діляниця 2		
62.	23. Могила Героя Радянського Союзу Висоцького П.І.		діляниця 1		
63.	24. Могила українського радянського композитора заслуженого діяча мистецтв УРСР Скорульського М.А.		діляниця 43		

Миско

317

	2	3	4
64. 25. Могила українського поета Сосюри В.М.		дільниця, 1	
65. 26. Могила радянського партій- ного та державного діяча, Героя Соціалістичної Праці Коротченка Д.С.		дільниця, 2	
66. 27. Могила українського радянсь- кого письменника Корнійчука О.Є.		дільниця, 1	
67. 28. Могила українського радянсь- кого письменника Собка В.М.		дільниця, 33	
68. 29. Могила партійного та державного діяча УРСР Ком"яхова В.Г.		дільниця, 1	
69. 30. Могила Героя Радянського Союзу Чередника І.Я.		дільниця, 43	
70. 31. Могила Героя Радянського Союзу Галугая О.І.		дільниця, 2	
71. 32. Могила Героя Радянського Союзу Грабчука М.Г.		дільниця, 2	
72. 33. Могила Героя Радянського Союзу Ареф"єва К.А.		дільниця, 2	
73. 34. Могила українського пись- менника Грінченка В.Д.		дільниця, 9	
74. 35. Могила Героя Радянського Союзу Жмаченка П.Ф.		дільниця, 46	
75. 36. Могила Героя Радянського Союзу Ковпака С.А.		дільниця, 1	
76. 37. Могила українського архе- олога Хвойки В.В.		старе польське кладовище	
77. 38. Могила українського письмен- ника Земляка В.С.		дільниця, 1	
78. 39. Могила українського письмен- ника Панча П.И.		дільниця, 43 ^a	
79. 40. Могила українського письмен- ника Кавалерідзе І.П.		дільниця, 51	
80. 41. Могила українського письмен- ника Олійника С.І.		дільниця, 12	
81. 42. Могила українського письмен- ника Головка А.В.		дільниця, 33	
82. 43. Могила учасниці русько-турецької війни 1877-1878 рр. Бороду- ліної Г.В.		дільниця, 1	
83. 44. Могила професора арабіста Кезми Т.Г.		дільниця, 1	
84. 45. Могила українського книго- видавця Кульженка С.В.		старе кладовище дільниця, 3	

Милич

3/12

	2.	:	3	:	4
85.	46.Могила члена КПРС з 1917 р., генерал-майора Іванова Г.І.		діляниця, I		
86.	47.Могила народного артиста УРСР Белоусова М.М.		діляниця, 8 ^a		
87.	48.Могила члена Київського комітету РСДРП В.В.Вакара		діляниця, 12		
88.	49.Могила партійного і держав- ного діяча УРСР академіка АН УРСР О.Г.Шліхтера		діляниця, 9		

Гринь

314

№: пп:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
-----------	------------------	--------	----------

ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН

89.	1.Будинок, в якому у 1902-1903 роках був склад видань іскрівської літератури	вул.Жовтневої революції, II	УДІА ф.274
спр.743, арк.395
ф.275, спр.92, ар.
24
90.	2.Будинок, в якому у 1960-1967 роках жив радянський державний діяч, двічі Герой Радянського Союзу С.А.Ковпак	вул.Р.Люксембург,
12/5	
91.	3.Будинок, в якому жив народний артист СРСР П.П.Вірський	вул.Постишева, 10	
92.	4.Будинок, на адресу якого надходили листи для Київської групи сприяння "Искре" з редакції "Искры"	вул.Паризької комуни, 24	Переписка
В.І.Леніна,
т.І.с.329
УДІА ф.274, спр.
630, арк.136
93.	5.Меморіальний комплекс "Український державний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років"	вул.Січневого повстання, 33	
94.	6.Пам'ятний знак на відзнаку заснування м.Києва/Човен/	парк ім.Примакова	
95.	7.Монумент на ознаменування возз'єднання України з Росією	Центральний парк культури і відпочинку	
96.	8.Могила члена КПРС з 1918 р. Д.С.Гунченка	Звіринецьке кладовище, дільниця, 8	
97.	9.Могила радянського партійного і державного діяча А.В.Іванова	Радянський парк	
98.	10.Могила українських колекціонерів і промисловців Б.І. та В.М.Ханенків	територія Видубецького монастиря	
99.	11.Могила українського анатома і професора Київського університету В.О.Беца	територія Видубецького монастиря	

Григор

314

№: пп:	Назва пам'ятника	Адрес	Примітка
<u>ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН</u>			
I00.	1.Копія скульптури І.Д.Шадра "Булижник-зброя пролетаріату"	пл.ім.Красной Пресні	
I01.	2.Будинок лікарні, в якій працював український радянський психіатр, академік АН УРСР В.П.Протопопов	вул.Фрунзе, 103	
I02.	3.Будинок інституту надтвердих матеріалів АН УРСР, в якому у 1956-1978 роках працював Герой Соціалістичної Праці В.М.Бакуль	вул.Автозаводсь- ка, 2.	
I03.	4.Будинок, в якому в 1859-1860 рр. діяла недільна школа, засновником якої були члени Київсько-Харків- ського таємного товариства.	вул.Костянтині- вська, 9/6	"Київ"Енцикло- педичний до- відник.
I04.	5.Будинок, в якому в листопаді 1941 року знаходилась майстерня "Ремонтуємо взуття".Тут працюва- ли комуністи-підпільники В.Запо- рожець та І.Мичко.Майстерня була явочною квартирою підпільного райкому партії.У складі бойової групи райкому разом з комуніста- ми працювали комсомольці Таня Маркус, Олександр Горобець	вул.Героїв Трипілля, 17	По місцях ком- сомольської слави.Вид-во "Молодь"1969.
I05.	6.Будинок, де у 1728 р.було відкрито першу приватну аптеку	вул.Г.Лівера, 7.	

2/15

№:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
----	------------------	--------	----------

РАДЯНСЬКИЙ РАЙОН

1.	Будинок, в якому в 1903-1928 рр. жив і працював академік АН УРСР Ф.Г.Яновський/1860-1928/.	вул.Ярославів вал,13 ^б	
2.	Будинок, в якому відбувалися засідання Організаційного комітету по підготовці II з'їзду РСДРП	вул.Чапаєва,8	
3.	Будинок, в якому в 1904 році композитором М.В.Лисенко була відкрита музично-драматична школа	вул.Ярославів вал,15	
4.	Будинок колишньої гімназії В.П.Науменка, в якій навчався український радянський поет М.Т.Рильський	вул.Ярославів вал,25	
5.	Будинок, де в 1957-1969 рр. працював видатний дитячий хірург, заслужений діяч науки, професор А.Р.Шуринок/1894-1969/	вул.Косіора,28/І, корпус № 3	
6.	Будинок, на адресу якого в 1912р. надходили листи для Київської організації РСДРП від ЦК РСДРП	пров.Чеховський,8	"Історичний архів 1959 № І.
7.	Будинок, в якому в 1998 р. знаходився склад нелегальної літератури Київського "Союзу боротьби за визволення робітничого класу"	вул.Коцюбинського,4	"Київ енциклопедичний довідник 1982.ф.274-спр.408,арк.248-255,ф.317,оп.І,спр.1347,арк.3
8.	Садба, яка належала українському архітектору О.В.Беретті	бульв.Шевченка,28	
9.	Обеліск на честь міста-героя Києва	площа Перемоги	
10.	Пам'ятник - бюст В.І.Леніну	Брест-Литовський проспект,82, територія медінституту	
11.	Пам'ятник працівникам і студентам медінституту, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	-"-	

М.Г.М.

316

	2	3	4
117.	12.Пам"ятник В.І.Леніну	вул.Ванди Василевської 27/29, територія заводу Електроприлад	
118.	13.Обеліск морякам північно- морцям	вул.Щербакова, 61-2 територія школи № 95	
119.	14.Пам"ятник Г.І.Петровському	вул.Галі Тимофєєвої, територія заводу автоматики ім.Петров- ського.	
120.	15.Пам"ятник працівникам заводу автоматики ім.Петровського, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	-"	
121.	16.Обеліск воїнам-автомобілістам АТП № ІІІ64, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	вул.Пархоменка, 17	
122.	17.Обеліск працівникам АТП № 09101, які загинули в роки Великої Вітчизняної війни	вул.Пархоменка, 25	
123.	18.Пам"ятний знак на честь футболістів київського "Динамо"	вул.Шолуденка, 28/3, стадіон "Старт".	
124.	19.Будинок, в якому в 1906-1908 рр. знаходилась підпільна друкарня Київської організації РСДРП	вул.Леніна, 51	ЦДІА УРСР, 274, оп.-І стор. І452

[Handwritten signature]

317

№: п.п.	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
<u>ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН</u>			
125.	1.Будинок,на адресу якого в 1903 році надходили конспіративні листи для Організаційного комітету по скликанню II-го з'їзду РСДРП від місцевих соціал-демократичних організацій	вул.Будьонного,1 Обласна лікарня	УДІА ф.275, спр.81.Журнал "Красный архив",1933, № 4
26.	2.Будинок,в якому в період німецько-фашистської окупації Києва/1941-1943/-проводив роботу Київський підпільний міськком КП/б/України	вул.Гоголівська,39	
27.	3.Будинок,в якому в період німецько-фашистської окупації міста/1941-1943/проводив роботу запасний підпільний Шевченківський райком партії	вул.Павлівська, 9	
128.	4.Будинок,в якому в період німецько-фашистської окупації /1941-1943/проводив роботу Шевченківський райком КП/б/України	вул.Некрасівська,3	
129.	5.Садиба і будинок українського художника В.Д.Орловського	вул.Гоголівська,28	
130.	6.Будинок,в якому в 1898 р.містився склад нелегальної літератури Київського "Союзу боротьби за визволення робітничого класу". В 1901-1902 рр.була явочна квартира Київського комітету РСДРП	В. вул.Житомирська,38.	УДІА УРСР ф.317,оп.І, спр.1319, арк.294-295
131.	7.Будинок,де в 1918-1920 рр.жив і працював український радянський композитор М.Д.Леонтович	вул.Пугачова,12/2	
132.	8.Будинок,де в 1915-1953 рр.жила українська актриса і письменниця С.В.Тобілевич	вул.Тургенівська,81	

М.Г.Шинько

:	2	:	3	:	4
---	---	---	---	---	---

ЛУК"ЯНІВСЬКЕ КЛАДОВИЩЕ

133.	9. Могила архітектора
П.Ф.Альошина/1881-1961/	діляниця, 15
134.	10. Могила художника
Ф.Г.Кричевського/1879-1947/	діляниця, 25
135.	11. Могила О.С.Пироговського/1897-1943/-
секретаря Залізничного під-
пільного райкому КП/б/ України
м.Києва, що діяв у період
Великої Вітчизняної війни/1941-
1943/	діляниця, 17
136.	12. Могила дійсного члена академії
архітектури, професора О.М.Вер-
бицького/1875-1958/.	діляниця, 9
137.	13. Могила українського радянського
архітектора, професора О.В.
Кобелева/1860-1942/	діляниця, 21

Григор

3/19

Додаток 2

до рішення виконкому Київської
міської Ради народних депутатів
від "30" 07 1984р. № 693

:	Назва пам"ятника	:	Адреса	:	Примітка
<u>ЗАЛІЗНИЧНИЙ РАЙОН</u>					
I.	Будинок, де в 1879 році вперше у світі було ор- ганізовано паровозну ла- бораторію		вул.Фурманова, 3/8		

320

№: п.п.:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
-------------	------------------	--------	----------

ЛЕНІНСЬКИЙ РАЙОН

2. 1. Будинок, де в 1855 р./архітектор О.В.Беретті/знаходилася Київська метеорологічна обсерваторія. В різний час працювали вітчизняні видатні вчені в галузі метеорології та агрометеорології. вул.Толстого, 14
3. 2. Будинок, в якому в 1939-1941 рр. жив Герой Радянського Союзу, письменник і режисер, один з керівників партизанського руху на Україні під час Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр., генерал-майор Петро Петрович Вершигора. вул.Саксаганського, 24.
4. 3. Будинок, в якому в 1901-1902 рр. було постійне місце зустрічей членів Київського комітету РСДРП бульв.Тараса Шевченка, 5
5. 4. Будинок, куди в 1903 р.надходили з-за кордону матриці "Искры" вул.К.Маркса, 7.
6. 5. Будинок, в якому в 1899-1901 рр. діяла підпільна друкарня Київського комітету РСДРП вул.Круглоуніверситетська, 8.
7. 6. Будинок, куди в 1901-1902 рр. для Київської групи сприяння "Искре" надходили листи з редакції "Искры" вул.Толстого, 5.
8. 7. Будинок, в якому в 1903 р.зберігалась підпільна бібліотека Київського комітету РСДРП вул.Басейна, 5-А.
9. 8. Будинок, в якому в 1893-1894 рр. членами студентського марксистського гуртка розмножувались на гектографі праці К.Маркса і Ф.Енгельса вул.Степана Халтуріна, 12

М.М.М.

321

	2	3	4
10. 9. Будинок, в якому в 1905-1906 рр. знаходилась підпільна друкарня Київської організації РСДРП		вул. Свердлова, 22	
11. 10. Будинок, де в 1912 р. зберігався архів Київської організації РСДРП		вул. Горького, 5	
12. 11. Будинок, в якому в 1941-1942 рр. знаходилась явочна квартира диверсійної групи "Максим" під керівництвом Героя Радянського Союзу чекіста Кудрі І.Д.		вул. Горького, 4/6	
13. 12. Будинок, де в 1919 р. розміщувався штаб Таращанського полку /командир - герой громадянської війни Боженко В.М./.		вул. Леніна, 17. /готель Театральний/.	
14. 13. Будинок, де в період тимчасової німецько-фашистської окупації м. Києва /1941-1943/ знаходились явочні квартири підпільного міського партії і комсомольсько-молодіжної підпільної організації під керівництвом Талько В.Д.		вул. Ярославів Вал, 14.	
15. 14. Будинок, в якому в період тимчасової німецько-фашистської окупації м. Києва /1941-1943/ знаходився Радянський підпільний райком ЛКСМУ		вул. Саксаганського, 44.	
16. 15. Будинок, де з 1908 по 1914 рік містився літературно-мистецький клуб. В його діяльності брали участь видатні діячі української культури.		вул. Рогнідинська, 4.	
17. 16. Будинок, в якому у червні 1879 р. перебував Л.М. Толстой		вул. Льва Толстого, 9	
18. 17. Будинок, в якому на початку XX ст. містилась клініка. Сюди на ім'я Д.І. Ульянова надходили листи для Російської частини ЦК РСДРП та її агентів і кореспондентів.		вул. Саксаганського, 22.	Переписка В.І. Леніна и руководимых им учреждений РСДРП с парти- йными органи- зациями 1903- 1907 гг. Сбор- ник докумен- тов в 3-х то- мах, М, 1974- 1977 гг. т. 3.

М. Г. Сидоренко

322

№№: пп:	Назва пам"ятника	Адреса	Примітка
<u>МОСКОВСЬКИЙ РАЙОН</u>			
19.	1.Будинок, в якому в березні 1919 року містився Деміївський райком комсомолу.	вул.Червоноармійська, 39	
20.	2.Будинок, в якому на початку XX ст. знаходився каретний цех.	вул.Ямська, 54	Пам"ятник виробничої діяльності
21.	3.Будинок, в якому в кінці XIX - на початку XX стст. знаходилася кузня.	вул.Ямська, 44	- "-

Григор

243

№ п/п	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
-------	------------------	--------	----------

ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН

22. 1. Будинок, на адресу якого надходили листи для Київської групи сприяння "Искре" з редакції "Искры" вул. Паризької комуни, 24.
23. 2. Будинок, в якому у 1902-1903 роках був склад видань іскрівської літератури вул. Жовтневої революції, 11

М. Г. Гринько

324

№: пп:	Назва пам"ятника	: :	Адреса	: :	Примітка
-----------	------------------	--------	--------	--------	----------

ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН

24. 1. Будинок, в якому в 1859-1860 рр. діяла недільна школа, засновниками якої були члени Київсько-Харківського таємного товариства. вул. Костянтинівська, 9/6.
25. 2. Будинок, в якому в листопаді 1941 року знаходилась майстерня "Ремонту взуття". Тут працювали комуністи підпільники В. Запорожець, та І. Мичко. Майстерня була явочною квартирою підпільного райкому партії. У складі бойової групи райкому разом з комуністами працювали комсомольці Таня Маркус і Олександр Горобець. вул. Героїв Трипілля, 17.
26. 3. Будинок, де у 1728 р. було відкрито першу приватну аптеку. вул. Г. Б. Лівера, 7.

325

№:	Назва пам'ятника	:	Адреса	:	Примітка
----	------------------	---	--------	---	----------

РАДЯНСЬКИЙ РАЙОН

27.	1.Будинок,на адресу якого в 1912 р. надходили листи для Київської організації РСДРП від ЦК РСДРП	Чеховський пров.8.	
28.	2.Будинок,в якому в 1898 р.знаходився склад нелегальної літератури Київського "Союзу боротьби за визволення робітничого класу"	вул.Коцюбинського,4.	
29.	3.Будинок,в якому відбувалися засідання Організаційного комітету по підготовці II-го з'їзду РСДРП.	вул.Чапаєва,8	
30.	4.Будинок,в якому в 1904 році композитором М.В.Лисенко була відкрита музично-драматична школа	вул.Ярославів вал,15.	
31.	5.Будинок колишньої гімназії В.П.Науменка,в якій навчався український радянський поет М.Т.Рильський	вул.Ярославів вал,25	
32.	6.Садба,яка належала українському архітектору О.В.Беретті	бульвар Шевченка,28	
33.	7.Будинок,в якому в 1906-1908 рр. знаходилась підпільна друкарня Київської організації РСДРП	вул.Леніна,51	ЦДІА УРСР
Ф.274.оп.-1
стор.1452

В.Григор'єв

326

№:	Назва пам'ятника	Адреса	Примітка
<u>ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ РАЙОН</u>			
4.	1.Будинок, в якому в 1898 р. місти- вся склад нелегальної літератури Київського "Союзу боротьби за визволення робітничого класу". В 1901-1902 рр. була явочна квартира Київського бюро оргкомітету РСДРП	вул.В.Житомирсь- ка, 38.	
5.	2.Будинок, на адресу якого в 1903 р. надходили конспіративні листи для Організаційного комітету по скликанню II-го з'їзду РСДРП від місцевих соціал-демократичних організацій	вул.Будьонного, I. Обласна лікарня.	ЦДІА ф.275 спр.81.Журн нал "Красный архив", 1933, № 4
6.	3.Будинок, в якому в період німецько- фашистської окупації Києва/1941- 1943/-проводив роботу Київський підпільний міськком КП/б/ України	вул.Гоголівська, 39	
7.	4.Будинок, в якому в період німецько- фашистської окупації міста/1941- 1943/-проводив роботу запасний підпільний Шевченківський райком партії	вул.Павлівська, 9	
8.	5.Будинок, в якому в період німецько- фашистської окупації/1941-1943/- проводив роботу Шевченківський райком КП/б/ України	вул.Некрасів- ська, 3	
9.	6.Садиба і будинок українського художника В.Д.Орловського	вул.Гоголівська, 28	

Л.М.Ш.

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

Р І Ш Е Н Н Я

№ _____

м. Київ

Про взяття на облік і під державну охорону пам'яток історії та культури Києва.

Відповідно до закону Української РСР "Про охорону і використання пам'яток історії та культури" від 13 липня 1978 року та з метою поліпшення охорони пам'яток в Києві виконавчий комітет Київської міської Ради народних депутатів

В И Р І Ш И В :

1. Взяти на облік і під державну охорону 137 пам'яток історії та культури згідно з додатком І.

2. Управлінню підприємств комунального обслуговування виконкому міськради, райвиконкомам разом з районними організаціями товариства охорони пам'яток історії та культури забезпечити постійне шефство над пам'ятниками історії та культури за призначенням.

3. Головному управлінню культури виконкому міськради до 01.01.86 встановити на 39 меморіальних будинках охоронні дошки згідно з додатком 2.

4. Головному управлінню культури виконкому міськради разом з міською організацією Українського товариства охорони пам'яток історії та культури продовжити роботу по виявленню, вивченню та обліку пам'яток історії та культури.

5. Управлінню підприємств комунального обслуговування виконкому міськради забезпечити постійний догляд за взятими під державну охорону, згідно з додатком І, надгробками, що розташовані на території кладовищ підвідомчих управлінню за рахунок коштів на благоустрій.

Голова

В.ЗГУРСЬКИЙ

Секретар

В.ЗЕРНЕЦЬКИЙ

Подання: *Мезаґіш*
17.11.83

Головне управління культури

М. Безверхий

Погоджено:

ГоловаПУ

28.02.847.

В. ЕЖОВ

Головне управління "Київпроект"

В. Коваль

Управління підприємств комунального обслуговування

Г. БЕЛОКОПИТОВ

Правління Київської міської організації Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури

Ю. Шульга

Дарницкий райвиконком

О. ЛИТВИНКО

Дніпровський райвиконком

В. Крук

ЖОВТІВІЙ РАЙВИКОНКОМ

Жовтєвий райвиконком
в певному районі під вчорашній
наш пам'ятник. Галета
які беруться на учей и під гору

Залізничний райвиконком

Д. Денисенко

/Ленінградський райвиконком

М.Паленко 19.12.83г.

Ленінський райвиконком

с.м. за елечатин)с . Назимко

Мінський райвиконком

В. Кириченко

Московский райвиконком

І.Ятченко

Печерський райвиконком

В. Савчук

Подольський райвиконком

І. Криштофов

Раданський райвиконком

~~О. Бондаренко~~

д.1 п.3, д.2 п.1 Будинка №22
бу. Саксаганського знається
Ленінському р-ні. Мкоз -

Метод. 2 п. 13 Ленин. 17

знаходиться в районному
р-ні

п.17 адреса восточно-сибирский

Летний 17, будинок 7
мисно.

доч. №1. пункт №3 Аль-
м. Автозаводская 2
находится в Мичуринском р-не.

329

Шевченківський райвиконком

 П.Романюк
7.12.83.

Завідуючий міськфінвідділом

 3 І.Євтушенко

Юридичний відділ

 П.Павлічук
07.05.84.

Д.Лавина, 17 / прикладное, 1, л. 39, 39/2
по ул. Автозаводской 17, 17/2
Приложение 1, л. 39/2
Меститель начальника
авного управления
группы Киевского

Вопрос неграмотности ~~грамотности~~
~~грамотности~~ с ~~указом~~ ~~райисполкома~~ ~~объяснов~~ ~~120~~
12 от 14.03.84. ~~администр. районах~~
 /Делаш/
/ПАСКЕВИЧ/
14.03.84

330

С П Р А В К А

В результате работы над проектом решения Киевского горисполкома "О взятии на учет и под государственную охрану памятников истории и культуры г.Киева" исправлены допущенные неточности:

1. Дом № 22 по ул. Саксаганского из Зализничного района перенесен в Ленинский район./приложение I, п.38; приложение II, п.18/

2. Дом № 51 по ул.Ленина из Ленинского района перенесен в Радянский район./приложение I, п.124; приложение II, п.33/.

3. В Ленинском районе исправлен адрес гостиницы "Театральной" с ул.Ленина, 7 на ул.Ленина, 17./приложение I, п.33; приложение II, п.13/.

4. Дом № 12 по ул.Автозаводской перенесен из Подольского в Минский район/Приложение I, п.39/.

Заместитель начальника
Главного управления
культуры Киевского
горисполкома

А.МИРОНЕНКО

331

ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА

на дом № 38 по ул. Б. Житомирской

По архивным данным дом № 38 по ул. Б. Житомирской значится среди адресов явочных квартир Киевского "Союза борьбы за освобождение рабочего класса" в 1897-1898 гг. и Киевского комитета РСДРП в 1904 г.

В 1897-1898 гг. в этом доме в квартире портного Шай Лapidуса собирались члены "Союза борьбы" Крыжановский, Лившиц Косовский, Поляк, Сопкин, Р. Страж и др.

В 1904 г. в кв. № 3 по этому адресу проживали вдова дворянина Анна Алексеевна Лапина и учительница женской министерской гимназии вдова Колежского советника, Ольга Алексеевна Дмитриева /кличка "Классная"/ с двумя дочерьми, на которую дана была явка Бюро Организационного комитета. Здесь собирались члены Киевской организации РСДРП Г. С. Михайлов /"Щеголь"/, И. К. Запорожец /"Художник"/, И. Ф. Маркин /"Новый"/ и др.

Здание необходимо взять под охрану государства как памятник, связанный с деятельностью Киевского "Союза борьбы за освобождение рабочего класса" и Киевского комитета РСДРП.

Подготовил старший научный
сотрудник Киево-Печерского
государственного историко-
культурного заповедника

Пивоваренко Л. А.

Желтый

332

ул.Павловская,9

С П Р А В К А

В доме по ул.Павловской,9 в кв.№ I была одна из явочных квартир запасного Шевченковского /Моловского/ РК КП/б/У, оставленного наряду с другими райкомами для подрывной деятельности в Киеве в период немецко-фашистской оккупации 1941-1943 гг. Он начал работать вскоре после ареста состава основного Шевченковского/Молотовского/ РК КП/б/У в ноябре 1941 года. Первым секретарем его был 38-летний коммунист Николай Савич Ухо, работавший под кличкой Н.С. Николаенко. Он быстро сгруппировал актив, сменил адреса явок/ул.Бассейная,3, кв.38 у А.Ф.Зинченко; ул.Обсерваторная,14 у Д.И.Савченко; ул.Павловская,9, кв.1./

За время работы райкома проведена большая агитационно-массовая и диверсионная работа, организована подпольная типография/по ул. Большой Шияновской, 22^В, кв. Д.Ф.Якименко/. 7 июня 1942 г. выданий предателем, Н.С.Ухо погиб в перестрелке с гестаповцами, преследовавшими его. Но партийные организации района борьбу не прекращали. Коммунисты продолжали организовывать диверсии на предприятиях и в организациях. Их руководителями были Д.Л.Руденко, А.С.Радченко, В.Ф.Чебукин, Г.Т.Воронкин и др. Самоинициативные группы района действовали вплоть до освобождения Киева частями Красной Армии.

Дом одноэтажный, кирпичный, жилой. Фасад украшен лепкой, завершается лепным карнизом. Цоколь оштукатурен. Состояние среднее.

Здание необходимо взять под охрану государства как памятник, связанный с борьбой за независимость советского народа в годы Великой Отечественной войны и имеет патриотическо-воспитательное значение.

Ухо

ИСТОРИЧЕСКАЯ СПРАВКА

по зданию на ул. Фурманова, № 3/8

В 1979 году замечательным русским инженером и ученым Александром Парфеньевичем Бородиным впервые в мире была организована паровозная лаборатория, которая занималась исследованиями воды, топлива, смазочных масел и других материалов. Расположилась лаборатория в здании № 3/8 по 7 линии Железнодорожной колонии г. Киева /ныне это улица Фурманова/.

Исследования паровозной лаборатории имели огромное значение для развития железнодорожного транспорта как в России, так и за рубежом.

Результаты исследований лаборатории посылались на технические выставки в Нижний Новгород /I-я премия/ и в Париж /II-я премия/.

О лаборатории есть справка в Большой Советской Энциклопедии и была публикация в газете "Гудок".

Здание, построенное для лаборатории, прекрасно продумано в функциональном отношении и полностью отвечало и отвечает техническим требованиям лаборатории. В здании сохранились уникальная отопительная система.

В лаборатории имеется много приборов и другого оборудования XIX в. Прекрасно сохранились интерьеры здания.

Здание одноэтажное, фасад эклектичен, преобладают черты романской архитектуры. Архитектор неизвестен.

В настоящее время здесь продолжает функционировать бывшая паровозная, ныне химико-техническая железнодорожная лаборатория, но она занимает теперь лишь половину здания. В другой половине расположилась железнодорожная санитарно-бактериологическая лаборатория.

Здание необходимо взять под охрану как памятник науки и техники всесоюзного значения.

Подготовил старший научный
сотрудник Музея истории го-
рода Киева

Ляпин А.В.

Удостоверено